

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Kostentoedelingsverordening watersysteemheffing waterschap Hunze en Aa's 2021 Nummer: Bestuursstukken\3202	Agendapunt: 6
--	----------------------

DB: Ja 10-11-2020	BPL: Nee	FAZ: Ja 25-11-2020	VVSW: Nee	AB: Ja 9-12-2020
-----------------------------	-----------------	------------------------------	------------------	----------------------------

Opsteller: Eenje van Wijngaarden, 0598-693899 Personeelszaken, Financiën en Bedrijfsvoering	Opdrachtgever: Klaas de Veen	Portefeuillehouder: Jakob Bartelds
--	--	--

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☐ Juridisch ☐ Financieel ☐ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging

Externe betrokkenen:	Reden:
	N.v.t.

Samenvatting: De concept kostentoedelingsverordening 2021 heeft gedurende zes weken ter inzage gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend. Het dagelijks bestuur kan de kostentoedelingsverordening 2021 ongewijzigd aan het algemeen bestuur aanbieden.

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Nee

AB Voorstel: De kostentoedelingsverordening waterschap Hunze en Aa's 2021 vaststellen.
--

Bijlagen: Ja – Bijlage I: kostentoedelingsverordening waterschap Hunze en Aa's 2021 – Bijlage II: toelichting op de kostentoedelingsverordening Hunze en Aa's 2021 – Bijlage III: kostentoedelingsonderzoek door TAUW d.d. 20 augustus 2020.
--

Ter inzage DB: Nee Onderwerp(en): – Ter inzage AB (iBabs): Nee Onderwerp(en): –
--

Bestuursvoorstel

--

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Bestuursvoorstel

Inleiding

De Kostentoedelingsverordening (KTV) regelt de verdeling van de kosten van het watersysteembeheer over de vier belastingcategorieën: ingezetenen, eigenaren gebouwd, eigenaren ongebouwd en eigenaren natuur. Voor de ingezetenen kan het algemeen bestuur binnen een bepaalde bandbreedte kiezen welk deel van de kosten voor iedereen van belang is (solidariteitsdeel). Voor de overige categorieën bepaalt de onderlinge waardeverhouding hoeveel elke categorie betaalt. Hoe hoger de economische waarde, hoe hoger het kostenaandeel.

Ook regelt de KTV het al dan niet toerekenen van de “niet taak gebonden” kosten (verkiezingen en kosten heffing en invordering) aan belastingcategorieën.

De KTV wordt normaal 1 keer per vijf jaar verplicht herzien. De laatste herziening was in 2018. Tussentijds aanpassen van de KTV is mogelijk.

Aanleiding

De laatste jaren is bij ons waterschap de trend waarneembaar van een verlaging van het aantal hectares ongebouwd. De hectares ongebouwd vormen de grondslag voor de belastingheffing voor ongebouwd. Hoe lager het aantal hectares ongebouwd, hoe hoger het tarief ongebouwd. Uw bestuur volgt al een aantal jaren deze ontwikkeling met grote zorg. De categorie ongebouwd heeft al een aantal jaren te maken met een bovengemiddelde lastenstijging door de verlaging van het aantal hectares (het zogenaamde noemer effect).

Voor de concept begroting 2021 is een versterkte lastenstijging bij ongebouwd waarneembaar door een daling van het aantal hectares. Deze ontwikkeling is bij de VJR 2020 (AB juni 2020) en in de MJR 2021 – 2024 (AB augustus 2020) gemeld en wordt met name veroorzaakt door het in het verleden mogelijk ruimhartig toevoegen van hectares ongebouwd aan WOZ objecten door gemeenten.

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de WOZ gegevens van objecten. De gemeenten kennen de ondergrond en overige gronden die een samenstel vormen met een gebouwd object, toe aan het gebouwde object door deze mee te taxeren in de vastgestelde waarde. Toegekende of mee getaxeerde grond maakt geen onderdeel uit van het areaal ongebouwde grond en kan daarom niet binnen de categorie ongebouwd of natuur worden belast.

Gemeenten bepalen hoeveel grond bij een object hoort; de objectafbakening. De afgebakende objecten worden opgenomen in de landelijke voorziening WOZ (LV-WOZ). Het Noordelijk belastingkantoor (NBK) is verplicht de gegevens vanuit de LV-WOZ te gebruiken. Momenteel overleggen we met de gemeenten over de door hun aangeleverde WOZ gegevens. Mogelijk vinden er alsnog correcties plaats als gemeenten overtuigd zijn van niet correcte objectafbakeningen.

Ook een toenemend aantal zonneweides in ons beheergebied zorgt voor een afname van het aantal hectares ongebouwd. Met de energietransitie voor de boeg zal het aantal zonneweides alleen maar toenemen en ligt een verdere daling van het aantal hectares ongebouwd in het verschiet.

Door aanpassing van de kostentoedelingsverordening (KTV) en daardoor de berekening te baseren op actuelere gegevens kan het effect van bovenstaande verschuivingen mogelijk worden verminderd. Een aanpassing van de kostentoedelingsverordening is meer dan een herberekening op basis van een aangepast aantal hectares. Ook de waarde van de hectares ongebouwd en de waarde van gebouwd zal dan opnieuw bekeken moeten worden.

Bestuursvoorstel

Gelet op de hoeveelheid (geprognosticeerde) hectares is een technische exercitie middels een waardeverhoudingsonderzoek opportuun om voor gebouwd, ongebouwd en natuur de onderlinge waardeverhouding te onderzoeken en op basis daarvan eventueel te herijken.

Reikwijdte onderzoek

Zo'n kostentoedelingsonderzoek is een tussentijdse actualisatie van de onderlinge waardeverhouding. Het is een louter technische benadering. De reden voor dit onderzoek is hiervoor al uitvoerig uiteengezet.

Het aandeel ingezetenen staat niet ter discussie. Het aantal inwoners / ingezetenen is ook stabiel. Dat maakt een discussie over het aandeel ingezetenen ook niet opportuun.

Ook het anders omgaan met de kosten voor verkiezingen en de perceptiekosten staat niet ter discussie; ook hiervoor zien wij geen aanleiding. De kosten van verkiezingen worden alleen aan de categorie ingezetenen toegerekend. De kosten voor heffing en invordering (perceptiekosten) worden naar belang toegerekend aan de categorieën.

Het onderzoek is in de zomer uitgevoerd.

Uitkomsten onderzoek

Het onderzoek kijkt achtereenvolgens naar de waardeontwikkeling bij de verschillende categorieën, de verdeling van de hectares over de verschillende categorieën en tot slot de onderliggende waardeverhouding tussen de drie categorieën.

Ten opzichte van de uitkomsten van het vorige onderzoek (uit 2018) vallen een aantal zaken op:

Het aantal hectares agrarisch en overig ongebouwd daalt en het aantal hectares gebouwd stijgt. De gestegen hectares gebouwd was ook mede de aanleiding voor het dagelijks bestuur om tussentijds naar de kostentoedeling te kijken. Op basis van de 2^e kwartaalrapportage 2020 van het NBK is een verdere stijging van het aantal hectares gebouwd (en een verdere afname van de hectares ongebouwd) geprognosticeerd. Deze ontwikkeling heeft in verhoogde mate onze aandacht en die van het NBK. Voor het kostentoedelingsonderzoek is deze ontwikkeling echter een uitgangspunt.

Het aantal hectares waarvoor geen heffing wordt opgelegd ("Eigen gebied / Rijkswateren") stijgt. Dit komt door de uitspraak van de Hoge Raad uit 2018. Hierin staat dat we geen watersysteemheffing mogen opleggen voor gebieden waar we formeel geen taak hebben. Hier ging het om de zogenaamde Rijkswateren; wateren waar Rijkswaterstaat formeel beheerder is. Voor ons waterschap liggen deze gebieden buitendijks. Totaal 1430 hectares.

De waarde van agrarische grond stijgt verder. Bij het vorige onderzoek steeg de hectareprijs met gemiddeld 7% per jaar naar € 49.700,- per hectare. Nu is de stijging een fractie hoger met 8% per jaar. De hectareprijs is nu € 57.500,-.

De waarde van gebouwd (de WOZ waarde) stijgt weer. Bij het vorig onderzoek was de waarde van gebouwd licht gedaald ten opzichte van het kostentoedelingsonderzoek uit 2013. Nu stijgt de waarde met € 4 miljard.

Bestuursvoorstel

Als bijlage 3 is het door TAUW uitgevoerde kostentoedelingsonderzoek bijgevoegd. Voor een verdere en nadere toelichting verwijzen wij graag naar dit onderzoek.

Al met al leidt het onderzoek tot de volgende waardes per categorie en tot de volgende onderlinge waardeverhouding tussen de categorieën gebouwd, ongebouwd en natuur.

	KTV 2018	Verhouding in %	KTV 2020	Verhouding in %
Gebouwd	€ 42.755.000.000,-	68,4	€ 46.871.000.000,-	69,1
Ongebouwd	€ 19.353.323.000,-	31,0	€ 20.500.000.000,-	30,3
Natuur	€ 384.131.000,-	0,6	€ 427.000.000,-	0,6
	€ 61.380.000.000,-	100	€ 68.000.000.000,-	100

Uit de onderlinge waardeverhouding zijn bij een vaststaand aandeel ingezetenen (de 4^e categorie van de watersysteemheffing) van 29% de volgende kostentoedelingspercentages te berekenen.

	Huidig KTV %	Nieuw KTV %	Vershil
Ingezetenen	29,0	29,0	0
Gebouwd	48,6	49,1	+0,5
Ongebouwd	22,0	21,5	-0,5
Natuur	0,4	0,4	0
	100	100	0

Door de geringe economische waarde volgens de kostentoedeling verandert er voor de categorie natuur niets.

Deze percentages kunnen we opnemen in de kostentoedelingsverordening. Op basis van deze percentages berekenen we het kostenaandeel per categorie. Op basis van de beschikbare heffingseenheden vervolgens de belastingtarieven per categorie.

Het kostenaandeel van ongebouwd in de totale begroting van het watersysteembeheer daalt met deze nieuwe percentages met ruim € 200.000,-. Het kostenaandeel voor gebouwd stijgt met eenzelfde bedrag. Omdat deze technische exercitie als doel had de in onze ogen mogelijke scheefgroei tussen gebouwd en ongebouwd te corrigeren heeft het dagelijks bestuur een aangepaste kostentoedelingsverordening opgesteld. Hiervan bent u tijdens de AB vergadering van 26 augustus 2020 op de hoogte gebracht. Deze kostentoedelingsverordening heeft vervolgens als concept gedurende zes weken ter inzage gelegen van 2 september tot 13 oktober. Tegen het concept zijn geen zienswijzen ingebracht. De kostentoedelingsverordening ligt nu ter vaststelling aan u voor. Zie hiervoor de bijlagen I en II bij dit bestuursvoorstel.

Tot slot

De waarde-ontwikkeling voor de kostentoedeling bij gebouwd en ongebouwd heeft een verschillend effect op de uiteindelijke tarieven voor gebouwd en ongebouwd.

In principe betekent een hogere economische waarde van gebouwd (gebaseerd op de WOZ-waarden) ook een hogere heffingsgrondslag voor het berekenen van het tarief voor gebouwd. Het tarief voor gebouwd is immers de verhouding 'kostenaandeel (via het KTV percentage) gedeeld door de totale WOZ waarde (dat is de heffingsgrondslag)'.

Bij ongebouwd betekent een hogere economische waarde (door gestegen prijzen van landbouwgrond, wegen etc.) over het algemeen een verhoging van het tarief voor ongebouwd. Dit komt omdat de

Bestuursvoorstel

heffingsgrondslag voor het berekenen van het tarief voor ongebouwd het aantal hectares ongebouwd is. Dat aantal hectares staat al jaren onder druk. Een hoger kostenaandeel (via het KTV percentage) bij een gelijkblijvend of dalend aantal hectares ongebouwd betekent een hoger tarief voor ongebouwd.

Gevolgen voor tarieven watersysteemheffing

Op 26 augustus heeft het algemeen bestuur de meerjarenraming 2021 – 2024 behandeld en vastgesteld. In de bestuursvergadering van 9 december 2020 stelt u de begroting 2021 vast met daarin een voorstel voor de tarieven 2021. In de tabel hierna zijn de belangrijkste tarieven van de watersysteemheffing opgenomen. De tarieven voor het jaar 2021 volgens de MJR 2021 – 2024 zijn daarbij vergeleken met de voorgestelde tarieven 2021 en de tarieven van 2020.

	Tarief begroting 2020	Tarief 2021 volgens MJR (oude KTV)	Tarief 2021 volgens KTV 2020	Stijging t.o.v. 2020
Ingezetenen	€ 74,89	€ 76,86	€ 76,25	+ 1,8%
Gebouwd	0,04933%	0,04756%	0,04731%	- 4,1%
Ongebouwd	€ 65,53	€ 68,81	€ 68,82	+ 5,0%
Natuur	€ 6,02	€ 6,12	€ 6,22	+ 3,3%

Ten opzichte van de cijfers van de MJR verandert de lastenstijging bij ongebouwd nauwelijks. Ondanks een lager kostenaandeel (min ruim € 200.000,-) blijft de verwachte tariefstijging nagenoeg gelijk. Dit is uitsluitend te wijten aan een verdere verwachte afname van het aantal hectares ongebouwd. Dit wordt het teller / noemer effect genoemd. Deze verlaging is bij de uitkomst van het kostentoedelingsonderzoek al kort aangestipt. Bij een ongewijzigde KTV zou op basis van het nu verwachte aantal hectares ongebouwd de tariefstijging voor ongebouwd uitkomen op 7,6%

In de voorstellen bij de begroting 2021 gaan we nader in op de effecten van de nieuwe kostentoedelingspercentages op de belastingtarieven. Hiernaar verwijzen wij korthedshalve.

De kostentoedelingsverordening zal na het vaststellen door het algemeen bestuur elektronisch worden bekendgemaakt.

Voorstel

De kostentoedelingsverordening waterschap Hunze en Aa's 2021 vaststellen.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf